

Crisi a la falla de la rajola

Juan Armiñana és un empresari d'èxit que ha aprofitat la puixança del negoci de la construcció, a més de tenir interessos en alguns altres àmbits, com ara la restauració. També s'ha fet conegut per haver engegat iniciatives que li han reportat una projecció social potent. Per esmentar-ne algunes d'aquests darrers anys, ha format part del consell d'administració del València CF de Juan B. Soler. Després va abandonar-lo per patrocinar el Vila-real CF, i també patrocina l'equip de futbol sala de la ciutat de València. A més a més, ha participat en iniciatives com la que pretenia destinar el 0,7% dels ingressos produïts per la Copa de l'Amèrica a cooperació internacional, a partir de donacions d'empreses: 17 milions d'euros que no sabem si s'aconseguien. I va rebre el premi Rotary l'any passat com a reconeixement per haver creat "un nou concepte de construcció en el marc d'un nou estil de vida". Però a València potser no hi ha res de comparable en presència pública, reconeixement social i qui sap si influència amb el fet de ser el president de la millor falla. Una falla que ha arribat a superar totes les marques anteriors en monumentalitat, enfocament de negoci i guardons: cinc primers premis de la categoria especial en cinc anys de participació, més un primer premi de la primera categoria el 2003, l'any en què s'estrenà.

Aquest empresari de menys de cinquanta anys va declarar, en abandonar Nou Campanar, que els motius de la decisió eren personals. I en l'única entrevista que ha concedit després, al diari *Las Provincias*, afirma que la crisi l'ha obligat a dedicar-se de ple als seus negocis. Alhora declarava beneficis bruts de la seua immobiliària de més de 50 milions d'euros durant els darrers dos anys. Entre els projectes en què Armiñana es troba embarcat es destaca la construcció de 2.500 pisos menuts a diversos llocs del País Valencià, espais moblats de 40 m² destinats a persones soles o parelles. Aquest concepte presentat com a "modern i urbà", vol ajus-

El 21 d'abril el constructor Juan Armiñana, l'home que ha revolucionat el món de les falles amb pressupostos milionaris i monuments exorbitants, presentava la dimissió "definitiva i irrevocable" com a president de la falla Nou Campanar. La notícia, que agafà de sorpresa els membres de la falla, dóna la raó als qui asseguraven que havia entrat en el món de la festa com a estratègia per a fer promoció de la seua activitat immobiliària.

tar-se a les noves necessitats socials i dinamitzar el mercat amb preus més assequibles. La seua empresa també és una de les onze privades que es reparteixen la meitat de Cabanyal 2010; la resta de les accions són a les mans de les institucions: Generalitat (IVVSA) i Ajuntament de València (AUMSA). Aquest ens és l'encarregat de gestionar les expropiacions al Cabanyal per a la construcció del polèmic pla que afecta aquest barri marítim.

Subversió del model faller. En una entrevista a la revista *Pensat i Fet* del 2006, Armiñana afirmava que les

falles "calia gestionar-les com una empresa", i que venent loteria no s'anava enlloc. Una mostra ben clara d'aquest enfocament és que la comissió Pediatre Jorge Comín - Serra Calderona sempre s'ha donat a conèixer com a Nou Campanar, nom promocional de la zona de l'horta de Campanar que ha estat urbanitzada aquesta darrera dècada. Enguany, Armiñana té previst de lliurar-hi els habitatges de la promoció de luxe Attikos II, ara com ara l'única que li quedava en aquell espai. Un altre aspecte que marca aquest estil organitzatiu és que ell dirigia totes les decisions de la falla, és a dir, no s'hi feia res sense el seu vist-i-plau. La relació entre els interessos immobiliaris en un barri de nova planta i la inversió en marca i prestigi que li donara valor han estat constants. Per a Fernando Morales, mantenidor de la web monfaller.com, els motius al·legats per Armiñana per a renunciar podrien ser mitja veritat: "La falla es creà quan començà la construcció del barri i tot feia pensar que desapareixeria quan el barri fóra completament construït i promocionat. I això ha passat."

El seu pas previ per les comissions Cuba - Buenos Aires i Convent Jerusalem deixa fora de dubte la passió d'Armiñana per les falles. O, més exactament, com ha dit en anunciar que tornarà, "el monument ha estat i continua essent la meua passió". La seua gestió, completament empresarial i publicitària, ha tingut efectes en la resta del món faller. D'una banda, ha dut a l'extrem la tendència cap al gigantisme i el monumentalisme, tal com demostren les xifres del cadafal d'enguany: 28 metres d'alçària, 26 remats, més de 200 ninots, i 900.000 euros de pressupost. A més del barroquisme bigarrat del monument, hi havia més mostres d'ostentació, com ara quan passejava amb limusina per visitar la resta de falles o bé en les invitacions als mitjans de comunicació. Aquesta concepció del monument, centrada en la megalomania insaciada i la competitivitat, té com a conseqüència el conreu "d'allò políticament correcte" per no complicar el camí dels jurats que atorguen els premis.

Al remat, ni rastre de la cultura tradicional fallera, antigament propera a l'ambient de barri i a un sentit crític

L'empresari de la construcció Juan Arminana ha deixat la presidència de la falla Nou Campanar, fet que ha causat un bon enrenou en el món faller.

amb el poder. En paraules del sociòleg i estudiós faller Gil-Manuel Hernández, “la vella cultura popular de les falles ha estat substituïda per la cultura dels diners, dels *guanyadors* i del mercat, inseparable dels valors del neoliberalisme capitalista. Uns valors que han acabat remodelant la festa fallera. Fins al punt que ben bé podríem afirmar que avui dia les falles estan segrestades pels poders econòmics i empresarials, pels nous-rics i els nous valors neoliberals predominants, per les estratègies expansives de la indústria de l’oci i pel mateix èxit popular de la festa”. D’una banda, l’exemple d’Arminana ha promogut la iniciativa de més comissions per guanyar més diners de patrocini i multiplicar els pressupostos propis; és el cas d’Exposició – Misser Mascó, Convent Jerusalem i Plaça del Pilar. D’una altra, hi ha coherència amb el foment de l’espectacle i els parcs temàtics des de l’àmbit polític. La gestió se centra en grans esdeveniments (fórmula 1, Copa de l’Amèrica, etc.), per a atracció i gaudi de forasters, que se suposa que reverteixen els beneficis en la societat que els acull.

Incògnites amb vista al futur. El tancament del taller de l’artista Julio Monterrubio amb la meitat del cadafal del 2009 fet sembla confirmar els pitjors averanys. Arminana garantia el pagament fins ara, però i la resta? A Julio Torras, actual president de Nou Campanar, la notícia el tornà a sorprendre. I tot plegat fa de mal resoldre, per manca d’artistes disponibles, de temps per desenvolupar el projecte i de confiança dels possibles patrocinadors. A parer de Fernando Morales, per a Nou Campanar “el futur és molt negre. A banda de plantar el monument, hi ha moltes més despeses de funcionament; seran molts diners per a una comissió que no rebrà ni un euro més del seu ex-president. A més a més, en només dues setmanes s’han donat de baixa 54 persones de la comissió, i no podran sobreviure amb les quotes dels 120 fallers que resten. Però amb els 175 d’abans tampoc no ho s’hauria pogut mantenir en secció especial. El 2010 Nou Campanar baixarà de categoria, si no desapareix”.

Eduard Ramirez